

Lukas 8: 1-15 – de gelijkenis van de zaaier

We lezen in het begin van onze tekst dat Jezus rondtrekt van stad tot stad en van dorp tot dorp. Overal waar Hij komt verkondigt Hij de Boodschap van het Koninkrijk Gods. Deze term 'Koninkrijk Gods' komen we in het Matteus Evangelie niet tegen. Matteus gebruikt de term 'Koninkrijk der hemelen'. Sommigen menen dat er een verschil is tussen deze beide Koninkrijken. Naar mijn mening is dat nogal geforceerd. Als we bijvoorbeeld de verslagen van de gebeurtenis waar Jezus kleine kinderen zegent vergelijken in de verschillende Evangeliën, dan zien we dat Matteus zegt: *verhindert ze niet, want voor hun is het Koninkrijk der hemelen*. Maar Markus: *want voor hun is Koninkrijk Gods*. Naar mijn mening een duidelijk bewijs dat met deze Koninkrijken hetzelfde wordt bedoeld. Matteus gebruikt de term Koninkrijk der hemelen vooral vanwege Zijn Joodse lezerspubliek. Zij zullen het woord 'God' niet graag in de mond nemen. Omdat God in de 10 woorden heeft verboden zijn naam ijdel te gebruiken, hebben Joodse gelovigen het woord God of JHWH vervangen door 'de Naam', 'de Eeuwige' of ook wel 'de Hemel'. Denk maar aan de verloren zoon die thuiskwam. *Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u*. Vandaar ook dat het Koninkrijk Gods ook wel Koninkrijk der hemelen genoemd werd.

Jezus' Boodschap was dat God in Hem Zijn Koninkrijk zal gaan vestigen. Dat Koninkrijk is in Christus nabijgekomen. Jezus onderstreepte zijn Boodschap met wonderen en tekenen. Zijn genezingen laten zien dat er een eind zal gaan komen aan ziekte. De opwekking van gestorvenen laat zien dat de dood niet het laatste woord zal hebben. De wonderbare spijziging laat zien dat er een eind komt aan de honger. Het stilleggen van de storm boven het meer van Galilea laat zien dat zelfs de natuur in de toekomst de mens geen kwaad meer zal doen. Het Koninkrijk is nabij. De Koning is onder het volk verschenen.

Jezus trok veel publiek met Zijn woorden en daden. Natuurlijk volgden zijn discipelen Hem, maar er waren ook enkele vrouwen die Hem dienden: Maria van Magdala, Johanna en Susanna en vele anderen. En nu stroomt het volk samen om Zijn Boodschap te horen. Allerlei mensen die naar Jezus komen luisteren. Maar ook allerlei reacties op zijn Boodschap. Daar hebben niet alleen hedendaagse predikers mee te maken, dat had Jezus zelf ook. En om dat duidelijk te maken vertelt Jezus een gelijkenis.

Een alledaags beeld. Een zaaier gaat uit om te zaaien. In de volksmond wordt de gelijkenis meestal naar die zaaier genoemd. Maar feitelijk staat de zaaier helemaal niet centraal in het verhaal. Het gaat om het zaad, het woord van God en de uitwerking ervan. In deze situatie zou je Jezus de zaaier kunnen noemen, maar na hemelvaart waren de discipelen zaaiers, en in feite is iedere verkondiger van het Evangelie een zaaier. De gelijkenis laat zien dat het woord van God niet altijd dezelfde uitwerking heeft. Hetzelfde zaad wordt gestrooid, daar ligt het niet aan, maar de aarde waarin het terecht komt verschilt sterk. Een deel valt langs de weg en wordt vrijwel direct door de vogels opgepikt. Zoals de vogels het zaad oppikken, zo rooft de duivel het woord uit de harten van deze mensen weg. Een deel valt op rotsachtige grond. Deze grond staat voor die mensen die het woord met blijdschap aannemen, maar het krijgt geen diepgang, ze geloven voor een tijdje, maar haken uiteindelijk toch weer af. Een ander deel komt tussen de doorns en distels terecht. Deze grond staat voor mensen die wel gelovig worden, maar omdat de zorgen, het geld en het genot hogere prioriteit krijgen, dragen deze mensen geen vrucht. Gelukkig is er ook een deel van het zaad dat in goede grond terecht komt. Dat zijn de mensen die het woord gehoord hebben, het ook vasthouden en daarbij volharden. Een overbekende gelijkenis.

Ik zei net al dat het zaad, de boodschap van het evangelie, overal hetzelfde is. Of de boodschap ingang in de harten van de mensen vindt ligt in deze gelijkenis niet aan de het zaad. Daar heeft Jezus het hier niet over. Als ons geloof niet gevoed wordt is het altijd makkelijk om van onszelf af te kijken en te beweren dat het zaad niet goed was. Onlangs las ik ergens over een dominee die van een gemeentelid te horen kreeg dat zijn preken niet bepaald aanspraken. De dominee gaf een treffend antwoord: *Hoe vaak heb jij van de week dan voor mij gebeden, toen ik met die preek bezig was?* De man kon niet anders dan beschaamd z'n mond houden.

Jezus wijst in deze gelijkenis naar onszelf. Hoe ontvangen wij het zaad. Volgens de gelijkenis ligt het niet aan het zaad en ook niet aan de zaaier. Hij strooit ruim met z'n boodschap. Iedereen mag het horen. Iedereen mag het ontvangen.

Nee, het soort grond dat je bent wordt bepaald door je eigen oren. Wie oren heeft om te horen, die hore! Hoe ontvang je het gezaaide woord. Ontvang je het gelovig in je hart. Neem je de Here Jezus aan, daar begint het mee. Waar het zaad op de weg valt komt het niet eens zo ver. De duivel roofde de boodschap onmiddellijk weg. Maar de rotsachtige bodem en ook de bodem met distels hebben het woord wel

aanvaard. Met blijdschap zelfs staat er bij de rotsbodem. Maar toch komt het niet tot groei. De een haakt af bij de minste of geringste tegenslag, de ander geeft geen het woord niet de plek die het toekomt. Een kwestie van prioriteiten. Waar kies je voor. Je geld, je plezier, je genot, of voor God.

Wat kenmerkt nu de goede grond. Natuurlijk in de eerste plaats wordt het woord gelovig en welwillend aanvaard. De goede grond zorgt dat de bodem in conditie blijft. Hij grijpt de middelen aan die God geeft om te groeien in z'n geloof. Hij zoekt gelegenheden om Gods woord te horen. Hij verlangt ernaar om gevoed te worden in z'n geloof. Kerkgang is voor de goede grond geen verplichting of wekelijkse sleur, maar een gelegenheid om z'n hemelse Vader te ontmoeten en gesterkt te worden door Zijn woorden. De goede grond probeert uit woorden, liederen en gebeden voedsel te halen en neemt het dankbaar tot zich. Hij zit niet als een klein kind achter z'n bord: 'dit lust ik niet en dat lust ik niet'. Hij beseft dat groei alleen kan ontstaan als hij de vitamientjes tot zich neemt. Zo wordt het gevoed, zo begint het te groeien. Door vol te houden, samen met je geloofsgenoten. Deze gelijkenis leert ons dat mensen die afhaken door niet te komen, en de mensen die afhaken door wel te komen maar hun hart toesluiten, een groot gevaar lopen. Het gevaar dat de bodem zo hard wordt dat de woorden niet meer binnenkomen en het gevaar dat je bodem vol staat met van alles, maar voor Gods woord is geen ruimte meer. Misschien worden we ons bewust dat er ook bij ons wel wat onkruid te trekken of onder te schoffelen valt. Maak er ernst mee. Want vrucht groeit alleen daar waar het woord van God alle ruimte krijgt. AMEN